प्रशशंसुश्च सुप्रीता नलं ता विस्मयान्विताः। नचैनमभ्यभाषन्त मनोभिस्त्वभ्यपूजयन्। २१५०
अहो रूपमहोकान्तिरहोधैर्य्यं महात्मनः। कोऽयं देवोऽथ वा यक्षो गन्धर्व्वो वा भविष्यति।
न तास्तं शक्नुवन्तिस्म व्याहर्त्तुमपि किञ्चन। तेजसा धर्षितास्तस्य लज्जावत्यो वराङ्गनाः।
अथैनं स्मयमानन्तु स्मितपूर्व्वाभिभाषिणी। दमयन्ती नलं वीरमभ्यभाषत विस्मिता।
कस्त्वं सर्व्वानवद्याङ्ग मम हृच्छयवर्द्धनः। प्राप्तोऽस्यमरवद्वीर ज्ञातुमिच्छामि तेऽनघ।
कथमागमनञ्चेह कथञ्चासि न लक्षितः। सुरक्षितं हि मे वेश्म राजा चैवोग्रशासनः। २१५५
एवमुक्तस्तु वैदर्भ्या नलस्तां प्रत्युवाच ह॥ नल उवाच॥ नलं मां विद्धि कल्याणि देवदूतमिहागतं।
देवास्त्वां प्राप्तुमिच्छन्ति शक्रोऽग्निर्व्वरुणो यमः। तेषामन्यतमं देवं पतिं वरय शोभने।
तेषामेव प्रभावेन प्रविष्टोऽहमलक्षितः। प्रविशन्तं न मां कश्चिदपश्यन्नाप्यवारयत्।
एतदर्थमहं भद्रे प्रेषितः सुरसत्तमैः। एतच्छ्रुत्वा शुभे बुद्धिं प्रकुरुष्व यथेच्छसि।
इतिश्रीमहाभारते आरण्य पर्व्वणि नलोपाख्यानपर्व्वणि नलस्य देवदौत्ये पञ्चपञ्चाशोऽध्यायः॥ ५५॥
॥ बृहदश्व उवाच॥ सा नमस्कृत्य देवेभ्यः प्रहस्य नलमब्रवीत्। प्रणयस्व यथाश्रद्धं राजन् किं करवाणि ते। २१६०
अहञ्चैव हि यच्चान्यन्ममास्ति वसु किञ्चन। तत्सर्व्वं तव विश्रब्धं कुरु प्रणयमीश्वर।
हंसानां वचनं यत्तु तन्मां दहति पार्थिव। त्वत्कृते हि मया वीर राजानः सन्निपातिताः।
यदि त्वं भजमानां मां प्रत्याख्यास्यसि मानद। विषमग्निं जलं रज्जुमास्थास्ये तव कारणात्।
एवमुक्तस्तु वैदर्भ्या नलस्तां प्रत्युवाच ह। तिष्ठत्सु लोकपालेषु कथं मानुषमिच्छसि।
येषामहं लोककृतामीश्वराणां महात्मनां। न पादरजसा तुल्यो मनस्येषु प्रवर्त्ततां। २१६५
विप्रियं ह्याचरन्मर्त्यो देवानां मृत्युमृच्छति। त्राहि मामनवद्याङ्गि वरयस्व सुरोत्तमान्।
विरजांसि च वासांसि दिव्यास्त्रिचाः स्रजस्तथा। भूषणानि च मुख्यानि देवान् प्राप्य तु भुङ्क्ष्व वै।
य इमां पृथिवीं कृत्स्नां संक्षिप्य ग्रसते पुनः। ऊताशमोशं देवानां का तं न वरयेत् पतिं।
यस्य दण्डभयात् सर्व्वे भूतग्रामाः समागताः। धर्म्ममेवानुरुध्यन्ति का तं न वरयेत् पतिं।
धर्म्मात्मानं महात्मानं दैत्यदानवमर्द्दनं। महेन्द्रं सर्व्वदेवानां का तं न वरयेत् पतिं। २१७०
क्रियतामविशङ्केन मनसा यदि मन्यसे। वरुणं लोकपालानां सुहृद्वाक्यमिदं शृणु।
नैषधेनैवमुक्ता सा दमयन्ती वचोऽब्रवीत्। समाप्लुताभ्यां नेत्राभ्यां शोकजेनाथ वारिणा।
देवेभ्योऽहं नमस्कृत्य सर्व्वेभ्यः पृथिवीपते। वृणे त्वामेव भर्त्तारं सत्यमेतद्ब्रवीमि ते।
तामुवाच ततो राजा वेपमानां कृताञ्जलिं। दौत्येनागत्य कल्याणि तथा भद्रे विधीयतां।
कथं ह्यहं प्रतिश्रुत्य देवतानां विशेषतः। परार्थं यत्नमारभ्य कथं स्वार्थमिहोत्सहे। २१७५
एष धर्म्मो यदि स्वार्थो ममापि भविता ततः। एवं स्वार्थं करिष्यामि तथा भद्रे विधीयतां।
ततो वाष्पाकुलां वाचं दमयन्ती शुचिस्मिता। प्रत्याहरन्ती शनकैर्नलं राजानमब्रवीत्।
उपायोऽयं मया दृष्टो निरपायो नरेश्वर। येन दोषो न भविता तव राजन् कथञ्चन।